

### שלום רב,

במהלך האשפוז במחלקה תיחשף לבדיקות ומושגים רפואיים אשר חלקם או כולם אינם מוכרים לך. לכן, על מנת להקל על ההבנה של מושגים אלה, הכנו עבורך, מילון מונחים הנותן מידע קצר וממוקד.

### המילון מחולק לשני חלקים:

א. מידע אודות בדיקות אשר מבוצעות בזמן האשפוז.

ב. מונחים רפואיים, המסודרים לפי סדר א-ב, לצורך חיפוש קל ומהיר יותר.

חשוב לנו לציין כי מילון זה אינו מהווה תחליף להסברים השוטפים הניתנים על ידי הצוותים הרפואיים והסיעודיים, והינך מוזמן לפנות אליהם בכל שאלה והבהרה.

### בברכת בריאות שלמה,

צוות המערך הנוירולוגי

### בדיקות

#### >> CT - טומוגרפיה ממוחשבת

בדיקת דימות שמבוססת על קרני רנטגן אשר בעזרת מחשב משולבים ליצירת תמונות מפורטות של המוח או איברי פנים אחרים.

#### >> CT (CTA) אנגיו

בדיקת CT עם הזרקת חומר ניגוד, המיועדת להדגמת כלי הדם המוחיים והצוואריים.

#### >> EEG – אלקטרואנצפלוגרם

רישום הפעילות החשמלית של המוח בעזרת אלקטרודות המונחות על הראש.

#### >> EMG – אלקטרומיוגרפיה

בדיקה להערכת תפקוד מערכת העצבים ההיקפית והשרירים.

#### >> MRI – תהודה מגנטית

בדיקת דימות אשר בעזרת שדה מגנטי יוצרת תמונות מפורטות של המוח או איברי פנים אחרים. >> אקו לב -

#### אקוקרדיוגרפיה

בדיקה הנעזרת בגלי אולטראסאונד לצורך הדגמת מבנה הלב ותפקודו. כתלות בהתוויה לבדיקה, ניתן לבצע על ידי הצמדת מתמר האולטראסאונד לבית החזה (TEE) או דרך הוושט (TTE). >>

#### דופלר עורקי צוואר

בדיקה הנעזרת בגלי אולטראסאונד ומאפשרת הערכה של היצריות בעורקי הצוואר

#### >> הולטר אק"ג

בדיקת אק"ג ממושכת ל-24 שעות או יותר. >>

#### בדיקת בועות (TCD)

בדיקה הנעזרת בגלי אולטראסאונד לצורך איתור של מעבר דם לא תקין מהמערכת הוורידית למערכת העורקית.

#### >> צנתור מוח

בדיקה פולשנית המאפשרת הדגמה מיטבית של כלי הדם המוחיים. בהקשר של שבץ חד בבדיקה זו מאפשרת טיפול על ידי שליפה של קריש הדם.

## מונחים נוירולוגים לפי סדר הא"ב:

אטקסיה, דיסמטריה  
Ataxia, Dysmetria

סוגים של הפרעה בתפקוד השריר אשר נובעים מהפרעה בקואורדינציה ולא מחולשה.

אמנזיה  
Amnesia

שיכחון – אובדן זיכרון.

אנצפלופתיה  
Encephalopathy

הפרעה כללית בתפקוד המוח. יכולה להיגרם ממגוון רחב של סיבות.

אנצפליטיס  
Encephalitis

דלקת או זיהום של רקמת המוח.

אפזיה  
Aphasia

הפרעה בתפקודי השפה בכל צורותיה, לרבות הפרעה בהבנה, הפרעה בחזרה על מילים או משפטים, הפרעה בשיום (קריאה לחפצים או אנשים בשם), קושי בקריאה או בכתיבה.

אפילפסיה  
Epilepsy

מחלה המאופיינת בפעילות חשמלית מוחית לא תקינה. בד"כ מתבטאת בפרוסים כלליים, כלומר של כלל השרירים בגוף, או פרוסים מוקדיים, כלומר של חלקים מסוימים בגוף.

בינסקי  
Babinski

החזר המופק בגירוי כף הרגל. כאשר חיובי אצל מבוגרים מעיד על הפרעה במערכת העצבים המרכזית.

גיליאן ברה  
Guillain Barre

מחלה דלקתית הגורמת לפגיעה זמנית במערכת העצבים ההיקפית ומתבטאת בחולשת שרירים או שיתוק, כאבי גב ועקצוצים בקצות הגפיים.

דיסארטריה  
Dysarthria

קושי בהגיית מילים הנובע מחולשה או הפרעה בקואורדינציה בשרירי הדיבור.

דיסטוניה  
Dystonia

כיווץ של שריר או שרירים סמוכים. השרירים מתכווצים לזמן קצר או ממושך, וגורמים למנח לא טבעי של הגפה המעורבת.

דליריום  
Delirium

אירועים חולפים של מצב בלבולי ומלווים בהזיות. בד"כ מופיעים בחולים מבוגרים סביב מחלה חריפה יותר בשעות הערב והלילה.

דמנציה  
Dementia

שיטיון. הפרעה שנמשכת זמן רב, בד"כ מחמירה בהדרגה, ומאופיינת בליקויים משמעותיים ביכולת החשיבה והזכרון.

הזיות  
Hallucinations

חווייה חושית של גירוי אשר אינו קיים. למשל ראייה של דמויות או חפצים אשר אינם קיימים במציאות. ישנן גם הזיות של שמיעה, תחושה, ואף הזיות של חוש הריח.

החזר גידי  
reflex

מה שמכונה בד"כ רפלקס. תגובה אוטומטית, בלתי רצונית ומהירה של שריר אשר נובעת ממתיחה של גיד (כמו למשל תיפוף עם פטיש רפלקסים על גיד הפיקה של הברך).

|                                                                                                                                                                                    |                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| סחרחורת בעלת מאפיינים סיבוביים (סחרחורת סיבובית), לעיתים מלווה בחוסר שיווי משקל.                                                                                                   | וורטיגו<br>Vertigo                                      |
| תהליך דלקתי אשר מערב את דופן כלי הדם.                                                                                                                                              | וסקוליטיס<br>Vasculitis                                 |
| מתח השריר במנוחה.                                                                                                                                                                  | טונוס<br>Muscle tone                                    |
| הליכה על בסיס צר מאוד (עקב בצד אגודל).                                                                                                                                             | טנדם<br>Tandem                                          |
| מחלת כלי דם כרונית הגורמת הצרויות וחסיומות בעורקים.                                                                                                                                | טרשת עורקים<br>Atherosclerosis                          |
| לחץ מוגבר בתוך הגולגולת, יכול להיגרם ממגוון גורמים.                                                                                                                                | יתר לחץ תוך גולגולתי<br>Increased intracranial pressure |
| מחלה דלקתית שפוגעת בחיבור בין העצב לשריר ועל ידי כך גורמת להתעייפות מהירה של שרירים ובהמשך לחולשת שרירים. בד"כ מתבטאת באירועים חולפים של ראייה כפולה, הפרעות בבליעה, וחולשת גפיים. | מיאססתניה גרביס<br>Myasthenia Gravis                    |
| דלקת של שריר בודד או קבוצת שרירים.                                                                                                                                                 | מיוזיטיס<br>Myositis                                    |
| תנועת שריר פתאומית ולא רצונית, מהירה מאוד, וחזקה מספיק על מנת להניע מפרק. יכולה להתרחש בשריר אחד, קבוצת שרירים, או בכל הגוף.                                                       | מיוקלונוס<br>Myoclonus                                  |
| דלקת של חוט השדרה                                                                                                                                                                  | מיייליטיס<br>Myelitis                                   |
| דלקת קרום המוח. כלומר דלקת או זיהום של הקרומים העוטפים את המוח וחוט השדרה.                                                                                                         | מניגיטיס<br>Meningitis                                  |
| התרחבות מקומית של כלי דם הנגרמת עקב מחלה או חולשה של דופן כלי הדם.                                                                                                                 | מפרצת<br>Aneurysm                                       |
| כאב ממקור עצבי.                                                                                                                                                                    | נוירלגיה<br>Neuralgia                                   |
| תנועת עיניים אשר ברוב המקרים איננה רצונית. ניד יכול להעיד על מחלה או להימצא באדם בריא כתלות בסוג הניד.                                                                             | ניד/ניסטגמוס<br>Nystagmus                               |

התעלפות. אובדן הכרה המתחיל במהירות ונמשך פרק זמן קצר עם התאוששות ספונטנית. בד"כ נגרם מירידת לחץ דם.

פלגיה (Plegia) המיפלגיה  
Hemiplegia (פרהפלגיה)  
paraplegia)

- שיתוק
- שיתוק בחצי גוף,
- שיתוק בשתי הרגליים.

פסיקולציות  
Fasciculations

כיווצים חוזרים של יחידה מוטורית, כלומר עצב והשריר אותו הוא מפעיל. הכיווצים הנגרמים מפגיעה באותו העצב, ניתן להבחין בהם בהסתכלות על השריר, אולם הם אינם חזקים דיים על מנת לגרום לתנועה של מפרקים.

פציאליס  
Facial nerve  
palsy/paresis

חולשה או שיתוק של עצב הפנים. מתבטא בדרך כלל בחולשה או שיתוק של צד אחד של הפנים.

פרזיס (Paresis)  
Hemiparesis (המיפרזיס)  
Paraparesis (פרהפרזיס)

- חולשה
- חולשה בחצי גוף
- חולשה בשתי הרגליים

פרקינסוניזם  
Parkinsonism

תסמונת קלינית המתבטאת ברעד במנוחה, איטיות, נוקשות ואי יציבות בהליכה. תסמונת זו יכולה להיות משנית למספר גורמים - אך אינה בהכרח מחלת פרקינסון.

צניחת כף רגל  
FOOT  
DROP)

צניחה של כף הרגל עקב חולשה של שריר Tibialis Anterior השוק הקדמי.

שדה ראייה  
בוקנפרונטציה

בדיקה של שדה הראייה, כלומר אזור הראייה החדה והאזורים שמסביבו, בבדיקה של רופא ולא מחשב.

שבץ מוחי  
Stroke

נזק מוחי שנגרם מחסימת עורק ולפיכך פגיעה באספקת הדם לאזור הרלוונטי במוח. ישנם 2 סוגים עיקריים, הראשון הינו שבץ איסכמי (Ischemic stroke) שנגרם מחסימת כלי דם ולכן אינו מלווה בדימום. הסוג השני הינו שבץ דימומי (Hemorrhagic stroke). לעיתים שבץ איסכמי יכול להפוך בהמשך לשבץ דימומי.

שיום  
Naming

קריאה לחפצים או לאנשים בשם.

תחושה שמורה

תחושה תקינה.

תסחיף

מוצק, נוזל או אפילו גז אשר נסחף בדם וגורם לחסימה של עורק. בהקשר נויורולוגי בדרך כלל מדובר בחסימה של עורק מוחי על רקע קריש דם.

תרומבוליזה  
TPA

תרופה שגורמת להמסה של קרישי דם "טריים", כלומר שנוצרו בשעות האחרונות